

Nro. 32.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.**

*Költ Bétsben, Kedden Oktobernak 20 ik napján
1801-ik esztendőben.*

B é t s.

A' Frantzia Republikának a' Fels. Császári és Királyi udvarhoz küldött első rangjú követje polgár *Champagny*, a' közelebb múlt szombaton dél előtt volt Császár ő Felségénél első audientzián. Mindtekéntetéből, mind maga tündes visdetéből azt lehet ki nézni, hogy jó gondolkozásu ember legyen. Első követségbeli Titoknakja General *Lacue* az a' híres vitéz, a' ki a' General *Desaix* Corpusának *Márengói* ütközetben helyátlani kezdett szerentséjét vigább formába öltöttette. Több udvari emberei is tündessé visáltak magokat.

Frantzia Republika.

Hála legyen a' kegyelmes egeknek, a' Fran-

czia és Anglus nemzetek közt egész mérgefféggel folytatott tengeri háborúnak is vége nagyon, mellyen nemcsak e két nemzet, hanem egész Európa, sőt az egész föld kerekége nagyon örvendez. Egyedül a Londoni ke eskedők, a kiknek az egész tengeri kereskedelem kezekosa volt, a kik a napkelet és napnyomú Indiai terméseket tüzések szerit állák másoknak, kimonjhatálan jókat nyerték, 's az egész Európát contributióba velették, kívánták volna azt, hogy ezen 19 ik Század végeig szüntelen folytatódott volna a tengeren való hadakozás.

Erről a Frantzia és Anglus nemzetek közt szerzett békeffégről, ekként ír a 4 ik Octoberi Parisi officialis ujjág író a Monitör: „Ma, ugymond, dél után 4 órakor, érkezett hozzánk egy kurir Londonból, avval az igen örvendetes hírel, hogy Vendemiernek 9 ikén (October 1-ső napján), a békeffégnek praeliminaris tzikkeiyeit, a Londonban lévő Frantzia Commillarius polgár Otto, és az Anglus hadi dolgokra ügyelő minister, Lord *Hawkesbury* magok nevek alá írásokkal meg erőffitették volna. Ezen régen ohajtott, és ugyan azon okból igen kedves hírenek ide lett jutása után, mingyárt számos ágyú ropogások által adták azt a C nzulok Paris városának tudtára, és hogy minden további vérontások és ellenségeskedések meg szünnyenek, minden Osztályokba, telegrafusok által küldötték meg annak örvendetes híret. — Azon napnak estőjén, Páris városának minden utzaiban égő szövetnek világá mellett, és trombiták hangja alatt hirdettetett az ki, és hogy az örömbé merült nép közt valamely rendeletlenség ne történjen, gyalog és lovas tsuportok kísérték ezen oraga izenetnek hirdető apostolait. — Talán egy lakos sem taláttott Párisban, a ki azon való nagy örömében, maga ablakjait meg ne világosította volna.

Ennek a békeffégnek praeliminaris tzikkeiyei

a' Monitörnek előadása szerént, a' következők-
dökből állanak:

1) Mihelyt ezek a' praeliminaris, avagy elő-
járó tikkelyek kéz alá iráfokkal is meg fognak
erőff tetni, mingyárt mind a' két Hatalmasság közt,
valamint a' szárazon, úgy a' vizen is, e' világnak
minden részeiben, tellyes és szin mutatás nélkül
való barátság legyen. — Minden az alatt tété-
tendő nyereségek haszontalanak légyenek. —
Mindennütt szünyenek meg az ellenségeskedé-
sek —

2) Azokat a' tartományokat és coloniákat,
a' mellyeket az Anglus hadi és hajóseregek ezen
egész háború alatt el foglaltak, Ő Britanniai Fel-
sége a' Frantzia Republikának, 's ennek szövö-
tséges társainak, nevezetessen a' Spanyol Orszá-
gi Királynak, és a' Batava Republikának, vissza
engedi; az előbbhöz tartozott Sz. Háromság és
az utolsóbtól el vétetett *Ceylon* nevezetű szige-
teket ki vévén, a' mellyeken tellyes hatalom en-
gedtetik Ő N. Britanniai Felségének.

3) A' Jó Reménységnek Foka (Promontori-
um Bonæ Spei) melly hasonlóképen vissza adat-
tatik a' Batava Republikának, mind a' két bé-
kességre lépett nemzetnek nyitva legvön a' keres-
kedésre nézve, és mind a' kettőnek egyenlő lé-
gyen abban a' haszna.

4). A' Máltai szigetből, és az ahhoz tartozó
örökségekből mennyenek ki az Anglus hadi sere-
gek, 's adattassék az a' Jerusálemi iz. János vi-
tézi Rendjének vissza. És hogy azon szigetnek
mástól való nem függése, mind a' két békességre
lépett Nemzetre nézve fenn tartassék, annak a'
harmadik Hatalmasságnak oltalma és ovictiója,
avagy jó állasa alatt legyen, a' melly a' defini-
tiva békességben arra ki fog válaíztódni.

5) Egyiptom Országa adattassék a' Fényes
Portának vissza, és minden birtokai azon való-
ságokban maradjanak, a' mellyekben voltak a'
háború előtt.

6) Ő leg hivebb Királyi Felségének (Portugallianak) tartományai és öröklégei is előbbi egézségeben hsgvattallanak meg.

7) Mind Napolý Országból, mind a' Római Státusokból mennyenek ki a' Frantzia hadi teregek. — Azokból a' szigetekből, és kikötő helyekből, a' mellyeket az Anglus truppok a' Közép- és Adriatikumi tengerekben el foglaltak, nem különben *Porto Ferrajó*ból is költő zenek ki

8) A' hét szigetektől álló ar-flocratia Respublicát (Cefaloniat, Zentét és Corzyrat s. a. l.) a' Frantzia Respublica meg esmérí.

9) Európában egy: Afrikába és Amerikában három, napkeleti Indiában pedig hat hó napok alatt, minden el foglaltatott örökségek adattalsanak előbbi uraiknak visszra.

10) A' két részről való hadi foglyok, mingvárt a' definitiva, avagy végfő megbekelész traktálnak fel terelítetések után, minden racionirózás nélkül (a' melly abból áll, hogy egyik rész annyit botsát el, mint a' másik, a' melly résznek pedig több foglya van, mint a' másiknak, azokat pénzen váltya ki) botsattalsanak visszra, úgy mindeazálta, hogy a' fogság alatt tett magános adóságok fizetődjenek ki. A' hadi foglyoknak tapasztatásokra nézve támadható villongások, a' definitiva békeségben, a' nemzeteknek tö vények, és a' régen bé vett szokás szerént intéztessenek el.

11) Azokra a' villongásokra nézve, a' mellyek ezen praeliminaris trikkelyeknek ratificatiojok után, a' tengeren trjeddő zsákmányozás miatt támadhatnának, abban egyvezert meg az ezen békeséget szerző két Hatalmanság, hogy minden hajók, a' mellyek a' jelenvaló praeliminaris trikkelyek ratificatiojok után 12 nappal, vagy a' Canáltsban (az Anglia és Frantzia Ország közt lévő szoros tengerben) vagy az északi v zekben terelődhasnának, adattalsanak egymásnak visszra; meg pedig a' Kanálmai szigetektig lévő tengerek-

ben egy: a' Közép tengerben az æquatorig két: e' világ egyéb részeiben pedig öt hónapok elforgása alatt.

12) Minden sequestrumok, az az, le árestaltások, a' mellyek egyik vagy másik meg békéllő Hatalmasságnak, vagy polgar társainak és jobbágvainak funduokra, jöve'elmeikre, és activa adótsagaira, a' háború alatt tétetődtek, a' definitiva békekéségnek ratificatiója után, vétetődjenek le azokól.

13) A' *Terre Neuvei* és több szomszéd szigetek partjai mellett való, nem különben a' Sz. Lőrntzi tenger öböl mellett való halászat azon lábra tétetődjék vizsza, a' mellyen vólt a' háború előtt.

14) Minden vissza adásra meghatározott várat, azon állapotban kell vissza adni, a' mellyben a' jelenvaló békekéség s cikkelyek ratificatiójának első szempillantájában vagynak. A' vizsza adatandó helyeknek lakosai, három esztendő elforgása alatt; minden vagyonjaikkal egyetemben szabadon ki mehetnek azokból, és sem politicalai értelmekéért, sem azon formajú kesedeletikért fenkit se legyen törvénybe idézni szabad.

15) A' jelenvaló prælimiraris cikkelyek ratificaltassanak, és ezen ratificatiók, Londonban, leg későbbre 14 nap alatt tseréltessenek fel. Míngyárt a' rauficatio után, mind két részről meg hatalmazottak neveztessenek ki, a' kik a' definitiva békekéségnek, a' békekéséges szerző Hatalmasságok frígyes barátainak együtt értésekkel leendő el készítésére, Frantzia Országának *Amiens* nevezetű városába gyűllyenek öizve. — Költ Londonban October 1-ső napján 1801 ik esztendőben,
Otto és Hawkesbury.

Ezeknek a' békekéséges prælimiraris cikkelyeknek, minden halasztás és kesedelem nélkül alá írta a' Fő Conzul a' maga nevét.

Nagy Britanniá

Londonból, October 3 dikhán. Tegnaptól fogva azt sem tudja az ide való nép, a' nagy örömmiatt, mit érvejjön. *September* a' első napján az egész *Publicum* olly vélekedésben volt, hogy tovább is folytatónak fogja a' háború, és hogy elkerülhetetlenül felbe kell a' békeleges alkudozásoknak szabadni. Jól tud a' azt az ide való *Publicum*, hogy a' Fr. Fő Conzul a' mi miniszteriumunk ultimatumát hideg vérral vette. Azonközben mi lett a' dologból? E' folyó hólnapok első napján nagy sebességgel egy kurir érkezett ide Párisból a' Fő Conzuluak azon ultimatumra adott válaszával. Azonnal a' mi miniszterjeink is vilám módjára össze gyűltek — 's kurirt küldöttek a' Királyhoz — e'ltére a' Király jóvá hagyása is meg érkezett, a' Királyi petsét ezületes tokja, a' melly az Amerikai Szabad Statusokkal kötött békefogó fogva közen nem volt, e'ltéi 5 órakor a' Lord Cancellariu. hoz küldetett — e'ltéi 7 órakor Lord *Havkesbury* és polgár *Otto*, a' békelesség praeliminaris cikkelyeinek *Downing-Street*-ben, magok neveket alája irták. — Tegnap reggel ez a' hír közönségesile tétetődvén, minden harangok meg vonottak — minden örömbé merült ennek a' kellemetes hirnek hallásán — a' múlt éjjel minden közönséges útzak meg váltak világosítva — mingyárt Lord *Nelson*hoz is kurirok küldettek, olly parantsolattal, hogy ő maga jöj-jön vissza, a' kormánya alatt lévő flotta pedig minden ellenségeskedéftől szünnyék meg. — Soha semmi titok nem tartatott olly halgatásban mint ez. — Sok ide való kereskedő meg vakarja a' füle mel yéket, 's ezt fogja mondani: Bártsak előbb tudhattam volna e' dologot. — Tizen négy nap múlva a' Parlamentum is öszve fog gyűlleni, és ennek is elebe tétetődnek a' békelességnek praeliminaris cikkelyei, a' mellyen való öröm közt nagy summa pénzt fognak a' miniszterek a' Par-

lamentomtól kívánni, azon felettebb való költségek ki bótólisa végett, a' mellyeket ezen folyó éltelenlőnek tenni kellett s. a. t.

Mellett *Pich* miniszter nyolc hólapokkal ennekelőt a' az ott riannól ki lpett, mi gyárt akarkis meg erőző tetett arról, hogy ő a' békeállanak felelősége v' lte magai is vevő eszerte, és masok által akarta azt elközleni, a' mit a' Fő Konzult féltetve befűző a' niat. Ugy magának végbe vinni nem lehetett. — *Vándor* *Ortiz* *Csaszar*, egy olly szép arányú küddő a' mostani Anglus első miniszternek *Aldington* *Ortak* a' iadokból, a' melly 1000 gvinere, az az 11000 forintba btsűtetik.

Glasz Ország.

A' Római magános levelek szerént, a' Frantzia Republikaival kötött, és a' Római utcar tito nyomtató műhelyében ki nyomtatódott Concordatából minden Kardinálisnak egy egy nyomtatványt adatott Ő Szentsége.

A' Fels. Heturiai Király azokat az udvari embereit, a' kiket Madridból magával Florenziába vitt, Gr *Salvaticot*, és két vagy három legmeghittebb tselédit ki vivén, Spanyol Országba mind villa btsűtötte, és mind olyakat vett el a' maga szolgálatjába, a' kik ennekelötte a' Toskanai N. Hercegnél is szolgáltak. Nevezetesen *Amerigo Antinori* urat tette a' Királyné udvari fő melterévé, és maga első Status Tapostollávi. — Sőt azon batalio oknál is, a' mellyeket mostanában fel állított, töbnire olyakat tettisztekké a' kik a' múlt Frantzia háború alatt, Generali *Sommariva* alatt szolgáltak.

Azok a' Frantzia hadi seregek, a' kik Florenzia városából ki marsiroztak, Pizaba, Livornoba, és Toskanának tengeci partjai mellett telepitettek le.

A' még most is Livornóban kvártélyozó Fr.

truppok, September 23-ik napján, a' Frantzia Respublika fundatiojának emlékezetes napját vigan meg inneplették, minekutánna azon napnak reggeli óráin több Generálisok jelealétekben különb-különb próbáit adták volna a' magok fegyverben való gyakoroltatásoknak.

Azután következett napon, ismét 300 ember küldettt a' Lengyel legtóból, a' *Portó-Ferrajói* erőfféget ostromló Frantzia seregeknek segítségére. General *Watrin* újabb és több batteriákat készitetett a' végre, hogy szorosabb ostrom alá tétethesse azon erőfféget. — Anglus Admiral *Warren* még akkor is azon sziget előtt járt fel's alá, a' kórmánya alatt lévő hadakozó hajókkal, hanem, a' mint gondolni lehet, ő nékie is el kellett oonan távozni az æquinoctialis tengeri háborús szeleknek fel támadások után.

Azon Constitutiót, a' melly a' Liguriai Respublika számára Párisban készitetett, h' lybe nem hagyta 's bé sem vette a' Génuai törvényes Commissio, hanem maga jegyzéseivel együtt, September 18-ik napján vissza küldötte Párisba. A' többi közt azt kívánoya, hogy azoknak a' személyeknek, a' kik azon Respublika kormányára fognak ennekutánna választódní, 10 ezer livernél több tőke pénzek legyen. Ebből olly következéft tsinálnak a' Frantziak, hogy a' Génuai törvényes Commissio most is kevés familiákta kívánnya a' fő hivataloknak viselését szoritani. — Fr. General *Rochambeau* helyett, General *Suhaguet* fogja ennekutánna a' Liguriai Respublikában lévő Fr. hadi népet commanditozni.

Veronából October 2-ik napján. Hájába vára-koznak a' Cisalpina Respublikának lakosi azon ohajtott szempillantásra, a' mellyben az ő hazájok Constitutiója állandó fundamentomra épitetődik. Ennek a' dolognak egy időről másakra való halogatása, különkülönb, és talán nem is helytelen gyanuságta szolgaltat nékíck alkalmasosságot. — A' financiának ki ürülése miatt, sem

a' közönséges hivatalokba helyezettett személyek szokott fizetéseiket, sem az el töröltetett klaffromokban vált-szerzetesek penzióikat nem vehetik. Még pedig olly idő cikkelyében üresült ki a' financia, az az, a' Respublika kasszája, a' mellyben, a' házakra, a' fekvő jószágokra. és a' tőke pénzekre rendkívül való és súlyos adó vetetett; a' mellyben egyik időről a' másokra több millióból álló költsön pénz vétetődött fel, és az ármádia számára is sok mindenféle requisitio tétetődött. — A kenyér, bor, és másféle eleségek szer felett drágák. — A mi ezen Respublikában az ifjuság nevelése végett még eddig tétetődött, a' Kormányzások azon végzéséből áll, melly szerént minden Gyülekezetben egy egy normalis iskolának kellene fel állitódni, mivel a' Cisalpinai parasztok még ekkorig sem olvasni, sem írni nem tudtak, és a' midőn magok neveiket valaminek alá kellett volna írni, csak egy keresztet vontak. De ez a' másként igen hasznos végzés sem ment még ekkorig tökéletességre. — A kereskedésben való adás vevés egészen megtöndült — minden bé menő idegen portékákra, feletre nagy vám vetetett.

General *Miollis* a' Mantuában találtatott szép festett képeket, nevezetesen a' *Rubent* tinalmányait öszve gyűjtette, 's *Párisba* küldi. — Azon város leg szebb útzajának *Virgil* név adatott, annak önkös emlékezetére, hogy ott jött *Virgilius* e' világra.

Ismét az a' hír repdes Olasz Országban, hogy a' Piemonti herczegség, a' Franczia, Cisalpina és Liguriai Respublikák közt fel fog osztatódni.

A' *Majlandi* későbbi tudóktások szerént, kétszen van már a' Cisalpina Respublikának Constitutioja, és nem sokára közönségesse fog abban tétetődni.

Batava Respublika.

Ezen Köz Társaság hadi szolgálatjában eddig volt 25000 főből álló Frantzia ármádia közzül, 15000 ember vissza fog hazajárni, és el is indult már a' Berge Op - Zomban volt Batona örizer, ezen folyó h'napnak 3 ikán. — A' mélt. H. Landiában maradó 10000 főből álló H. a' a' a' Corpusra nézve újabb capitulácóra, avagy meg egyvezése fognak a' Frantzia és Batavus Kormányzások egymással lépni. Az e' végre H. gába küldetett Fr. Commiffarius, polgar *Jacques*, a' vé szopó *Roberspierrének* titoknokja volt, nyóltzor táberozott, Egyiptomban is oda volta a' Fő Konzullal, és a' *Marengói* nevezetes ütközetben is részt vett. — Nagy tapasztalású, és tudományú embernek lenni mondatik, a' ki egész Európát bé járta, 1792 ik elztendőben Francia hadi Commiffarius volt, Nápoly Országban a' respublikai igazgatás formáját fel állította, és több tettei által is esméretellé tette magát hazájában.

A' 3 ik Oktoberi Hígai közönséges levelek azt hirde ik, hogy a' Fels. Prussziai Király, az Orániai hercegi Háznak előbbi méltóságos juszaiba leendo vissza vétetését többé nem sürgeti: azt mindazáltal tsak ugyan meg kívánja, hogy a' Batava Respublika azon hercegi Háznak Hollandiában lévo örökségeiért 22 millió forintot fizessen.

Ezen folyó Octobernek napján kezdődött el ezen Respublikának tartományaiban az új Constitutióra való voksolás. *Amsterdamban, Leuwardidban,* és több helyeken, néhány polgarok az ellen proteftáltak, de nem igen érhetik el feltett czellyokat, fokkal nagyobb lévén azoknak száma, a' kik ezen új Constitutiót bé vették, mint az avval ellenkezőknek. — K' szerént az új Constitutió szerént, minden nap 14000 forintot gaz-

dájkodna ez a' Respublika , a' mennyiben sok
szükségtelen tisztségek ki maradnak.

Egy későbbi, ugymint egyik Octoberi Hírei
Levélből ezeket olvastuk: „Hála legyen az egek-
nek, semmi zenebona meg nem h borította a' mi
tserd fégünket, és minden környülállásokból azt
láttyuk, hogy az új Constitutio bizonyosan té fog
véetódni. Hogyha találatnának imitt amott oly-
lyanok, a' kik ezen új alkotmánynak bé vételére
volsaikat nem adnák, ezek úgy fognak gondol-
tatni, mint távol lévők, vagy mint voksolók. —
Minthogy minden előbbi constitution il kedvezőbb
ez az Otanilláknak, ö nékiek is szabadság enge-
dődött az arra való voksolásra.

A' Széllyel oíztatott törvénytevő Tanátsnak,
és két Kamarának tagjai még October első nap-
ja előtt honnyaikba mertenek, hogy ök is e'z kö-
zők lehetének az új Constitutionnak bé vételére,
vagy meg vetésére való voksoltatásban. — *Bá-
gában* lok bileteket oíztogattanak ki a' bék te-
lenek az úttizikon és a' házakba, hogy senkise
voksolly a' az új Constitutio bé vételére, de ke-
vesen talaltattak, a' kik az ö lugallásaikra ügyel-
tek volna.

Helvétziai Respublika.

Berna városának őrizetére nézve , Frantzia
General Aliolis abban állapotott meg a' He vé-
tziai Kormányzékkel, hogy egy nap a' He vé-
tziai , más nap a' Fr. katonaság álljen Brá-
zsákon. A' város k puihoz is kétös kúlsok
fognak ké zitetődni, és az egyik a' Frantzia, a'
málik a' Helvétziai Commendáns kezevel fog
lénni.

Az Unterwaldi Cantonnak lakosi egy inflan-
tziát küldötték a' Bernai Diétának gyűléséhez,
mellyben a' többi közt ekként fejezik ki öngői
magokat: „Ez a' izogény, lok inséget szenvedő,

és minden segítségől meg fosztatott Helvétus nép azt az alkotmányt kívánja magának, a' mellyhez egynéhány századokig nőtt a' fiive ragaszkodva. Teljes bizodalommal folyamodnak mi, mint fiak atyaihoz, ti hozzátok, avval az a' zártos kéréssel, hogy adjátok minékünk azt a' Constitutiót és szabadságot vissza, a' mellyet a' mi őseink nagy árron szerettek magoknak, és a' melly ő róllok szállott mi reánk. — Hiszen a' Lucevi lei békefőnöknek is ik tzi kelve, jutt engedarra a' nemzeteknek, hogy olyan alkotmányt válasszon magának, a' melly az ő fekvékhez, levegőjökhez, szokásaikhoz, 's erköltsükhez legilendőbb. — Hazánknek tiszteletre méltó Előjáró! Teljesítsétek bé ennek a' népnek a' múltakhoz való kívánságát, ennek a' szegény népnek, a' melly már annyi sok inséget és nyomorúságot szenvedett, 's a' melly a' maga régi pusztainak elvesztése miatt, sok keserves könnyűket hullatott. — Egyedül a' régi valóságos szabadságban lehetnek *Winkelriednek* maradékjai szerentsékek és bölögök; ezen szabadság alatt uralkodott mi köztünk, tsenőesség, békefő, egygyesség, és áldás több századok alatt, annak az ő szerzői kegyes, fedhetetlen életű és kegyes emberek voltak — a' mi környülállásainkhoz és szükségainkhez is legalkalmasabb s. a' t."

Jegyzés. A' *Schwizi*, *Uri*, és *Untervaldi* Cantonok voltak a' Helvétziai szabadságnak első fundálói. — Az *Untervaldi* akkori lakosoknak *Winkelried* volt az első vezérjek.

Ugy hallatik, hogy ezen Respublika közönséges gyűlése *Bernából*, ismét *Lucern* városába fogna által tétetödni. — A' most nevezett apró Cantonokban támadt zenebonának vége vagyoo.

A' *St. Galli* Apátur *Bernába* küldött Agyensének *Forfier* Úrnak minden papirosait le petséttette a' *Bernai* Kormányzék bizonyos irásokra nézve, a' mellyeket ő a' *Dietának* tagjai közt

ki ösztogatott, a' mellyekben azt kívánta a' St. Galli Apatúr, hogy az ő tartományából küldetett követeket a' Diéta el ne fogadja, hanem inkább parantsollya meg nékiek, hogy engedelmeskedjenek törvényes Uroknak.

A' Helvétziai Respublikához küldetett Frantzia követ polgár *Verninac*, e' folyó October 3-ik napon adta bé a' Helvétziai végre hajtó Tanácsnak a' maga meg hitelezett levelét, a' melly napon gazdag vendégség készitetett számára, és a' mellyen a' Kormányzók és a' Diétának minden tagjai jelen voltak. — Ezen a' napon volt a' Constantzai püspök herczegnek követje, Canonok *Wessenberg* Úr is a' végre hajtó Tanácsnál első audientzián, a' ki azt kívánja az Úr nevében, hogy az ő Helvétziában volt dézmája és adaja adattassék nékie vissza.

Északi Amerikai Respublika.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mint hogy az Európai kikötő helyekben tartatni szokott quarantine, az az, tisztulás ideje, ezen Respublika kereskedésére nézve igen károsnak találtatott, arra való nézve egy olly parantsolatot intézett a' Kormányzók a' tengeri dolgokra ügyelő departementumhoz, melly szerént minden Európába jöendő kereskedő hajókoak tanúbizonyság levelet tartozának arról adni, ha egészséges vagy egészségtelen kikötő helyekből és helységekből eveznek e' azok ki.

A' 18-ik Augusztusi Filadelfiai levelek szerént rendkívül való örömmel vették a' Sz. Domonkos-i szigetbéli lakosok azon új constitutiót, a' melyet a' Frantzia Kormányzók az ő számokra készitetett, és a' melly a' múlt Julius 15 ik napján közöttök ki is hirdettetett. — General *Toussaint Louverture*, egy közönséges hirdetményt intézett kevés napokkal az előtt a' lakosokhoz, mellyben azt adta tudokra, hogy ők, akármelly színűek

és sorsúak legyenek, mindayájan szabados emberékké tétettek, és hogy az erdemnel egyéb különöség ennekutánna köztök nem lézen. Ezen hirdetményében a' többi közt illy kifejezésekkel él a' nevezett Sz. Domokosi Generál: „Mindeknek elötte hajtanuk e' róppant világ T' remtöje előtt fejet és térdet 's hájaljuk meg nékie azon Coustitutiót, a' mellyet a' Jefus Kristus vallása minékünk rendelt és adott.“ Az azon szigetben való változások, a' Francia Respublika rendeléséből tétetődtek, 's ennek az ő véde'lm-zése alatt fog ez az új Köz Tarsaság lenni ennekutánna.

Orosz Birodalom.

A' múlt Septembernek 7 ik napján tet'e le *I. Sándor* Császár az úgy nevezett Kazani temp'omnak a' fundamentom kövét, a' két Császárnék, a' Császári familia, és a' Bádeni örökös herczegnek 's herczegnének jelenlétekben, sűrű ágyú durogások közt. A' fundamentom kö alá, a' közönséggellen bé vett szokás szerént, egy irásokkal és drágaságokkal tellyes ládátska tétetett le. Ez az új templom, a' régi Kazani templom mellett, melly leg főbb, és a' leg szebb helyen álló templom építetik, a' mellyhez még néhai *I. Pál* Császár uralkodása alatt hozzá fogtak, a' ki maga is kedvellője lévén az építő mellerségnek, és a' szép épületeknek, nagyon meg akarta *Péttersburg* városát szépíteni.

Minekelőtte a' Fels. Császár és Császárné, September 10-ik napján Moskauba el indúltak volna, 10 óraker dél előtt, a' régi Kazani templomba bé meavén, ottan áhétatott n imadkoztak, azutan a' bean vólt fokságnak ezer jó kívánságai közt hintókra ülven, *Paulowskba* utaztak. Nem lehetett, így beizélnak a' Pétersburgi tudósítások, nagy meg illetődés nélkül izomlélai, minémü kegyelemmel és nagy le erelkedéssel vet-

te *I. Sándor* Császár azt a' kenveret által, a' mellyet a' régi Orosz nemzeti szokás szeréat, a' nép a' koronázásra indúlú Fejedelemnek útjára adott. — *Pawlowskban*, kedves testvér húgától *Iloa Pawlownától*, a' Mecklenburg Schwerini örökös herczeg élete párjától, 's maga kedves ipartatói és napajától, ugymint a' Bádeni örökös herczegtől és herczegnétől butsút vévén, dél után 8 órákor tovább folytatta az útj't, kedves Császárnéja kedves testvér öttse *Constantin N. Herczeg*, és *Andlia* Bádeni herczeg kis afzfony, az uralkodó Császárné leg idősb testvér nényye társaságokban. — A' következett napon, ugymint *September 11 ikén* indúlú ugyan Moskau felé az *Özseg* Császárné *Mária Federowna* (született Würtembergi herczeg afzfony) két idősb leányival, ugymint *Mária*, és *Katalia* Pawlownával. Ugyanakkór indultak *Iloa Pawlowna N. herczeg afzfony* kedves férjével Német Országba vissza. — A' Bádeni örökös herczeg és herczeg afzfony Pétersburgból Stockholmba fognak utazni, és az egész telet kedves leányoknál, a' Svéciai uralkodó Királynénál ott akarják el tölteni.

A' Sax-Weimári örökös herczeg jegyes mátkájának *Katalin Pawlowna N. Herczeg afzfony* nak igen költféges öltözetjein, asztali készületjein, és butorjain kívül, egy millió rubelt ad *I. Sándor Császár* menyegzői ajándék fejében. E' mellett minden esztendőre 50000 rubelt rendelt nékie, a' mint nevezik, gombos tőre.

Azoknak a' szegényeknek számokra, a' kik a' Fels. Orosz Császárnál fejedelemért esedeztek, ismét 12000 rubelt adatott ez a' jöltévo fejedelem a' maga udvari kasszájából.

A' Bádeni örökös herczeg és herczegné, fiokkal *Károly* herczeggel, és *Mária* herczeg kis afzfony leányokkal, *September 18 k* napján, a' Pétersburgi Császári tudományoknak akademiájá-

meg látogatván, azon akadémia Museumjában lévő ritkaságokat is meg szemlélték.

A' Pétersburgi Kereskedők egy medalliát, az az, emlékeztető pénzt készítettek *Abramson* híres Berlini medalliőr által I. Sándor Császár Orosz tronusba lett ülésének emlékeztetőre, a' mellynek jobb oldalán a' Császár képe, szokott forma ruhájában fel öltözve, ilyen körülírással: *Alexander I. Russorum Imperator P. P. (Pater Patriæ)* szemléltetik; a' bal oldalán pedig *Ceres* és *Mercurius* adatnak elő, a' kik az Orosz Birodalom óltarán egymásnak kezét nyújtanak, illyetén kö ü: irással: *Felicitati Perpetuæ.* — A' pénz karikájának kerületjére ezek az ig'k vagynak fel metzve: *Commercium Petrop. Ex Voto.* 1801.

Tudósítás.

Pesti fajtó aló illyen tizimü tizimü könyvetske készítetik egy Orvosi Társaság által: *Heisler György Wesszprembé, 1801 ki bocsátott orvost munkája első Darabjának, és abban követett igen furtsa Theoriajának Recenziója.* — Ezen könyvetske azért készítettetett, hogy a' hiba orvosoliasék, azonban, hogy mások, 's kivált az idegenek, úgy a' Hazánkbeli Német Orvosok tudják meg, hogy a' Magyar Orvosok is tanulnak, olvasnak, gondolkodnak, és nem maradnak mindnyájan ott el, a' hol még az Auctor botorkadzik. — Újféligban, a' collisio végett jelenetik előre, Politica Újságba pedig azért, mivel, óh fájdalom, orvosi újság nélkül, talán egyedül még csak a' mi Hazánk Izenved.

* *

A' mai újság mellett küldjük a' Mezei Gazdaságnak D. árkassát.

D. D. S.